

08 SERVEIS ECOSISTÈMICS

Els ecosistemes —terrestres, marins i d'aigua dolça— són **sistemes complexos formats per les comunitats d'éssers vius i els seus entorns físics**, interactuant a través de fluxos d'energia i matèria. Aquestes interaccions donen lloc a processos ecològics que mantenen les condicions ambientals necessàries per a la vida. Els serveis ecosistèmics són, en aquest context, el conjunt de beneficis directes i indirectes que els humans obtenim d'aquesta dinàmica natural. És un **concepte que uneix ecologia i economia**, ja que permet entendre els ecosistemes com: un sistema productiu capaç de generar fluxos continus de béns i funcions,

sempre que es mantingui la seva integritat estructural i funcional. Quan un ecosistema es degrada, el cost de reemplaçar-lo, si és que és possible, o restaurar-lo és molt superior al de conservar-lo. Es manifesten a diferents escales espacials i temporals. Els locals són aquells que sorgeixen de **processos ecològics** propers i tenen efectes tangibles sobre la vida quotidiana: des de la regulació del microclima urbà fins a la producció d'aliments o la recàrrega dels aqüífers. Altres, en canvi, són d'abast global, com la regulació del clima o la captura de carboni atmosfèric.

Quins tipus de serveis ecosistèmics hi ha?

De suport

Processos ecològics que permeten que la vida existeixi: hàbitats per a espècies, formació i fertilitat del sòl, cicles de nutrients, producció primària, funcionament dels ecosistemes i manteniment de la biodiversitat. Són la base de tots els altres serveis.

D'aprovisionament

Recursos tangibles que la natura aporta: aigua dolça, aliments, matèries primeres, plantes medicinals, biomassa o recursos genètics. Sense ells cap societat pot subsistir.

De regulació

Processos naturals que mantenen l'equilibri ecològic: regulació micro-climàtica i qualitat de l'aire, captura i emmagatzematge de carboni, filtració i tractament de l'aigua, control de l'erosió, pol·linització, control biològic o protecció davant d'inundacions.

Culturals

Valors immaterials: paisatge, inspiració artística, recreació, turisme, identitat cultural, beneficis per a la salut física i emocional, i educació ambiental. Sovint invisibles, però fonamentals també per a la qualitat de vida.

Serveis que ens proporcionen alguns ecosistemes

Bosc: absorbeixen CO₂, produeixen oxigen, regulen el cicle hidrològic, retenen sòl, generen ombra i refugien biodiversitat.

Zones humides: actuen com a depuradores naturals, retenen contaminants, refugien biodiversitat i eviten inundacions.

Praderies marines: capturen grans quantitats de carboni blau (carboni que emmagatzema la vegetació aquàtica), protegeixen costes i sustenten pesqueres.

Sòls sans: permeten cultivar aliments, emmagatzemen aigua i nutrients, i mantenen l'estabilitat de les collites.

El concepte de servei ecosistèmic va adquirir reconeixement amb l'informe *Avaluació dels Ecosistemes del Mil·lenni* (Millennium Ecosystem Assessment, 2005), impulsat per les Nacions Unides, el qual va posar en evidència que el benestar humà depèn directament de la capacitat dels ecosistemes per generar aquests serveis.

El valor econòmic global dels serveis ecosistèmics supera el PIB mundial, si es mesura el que costaria substituir-los artificialment. ▲IPBES/ONU

Per a més informació

- + Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES)
- + The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB)
- + Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)
- + Observatori del Patrimoni Natural i la Biodiversitat de Catalunya

Fitxes relacionades

05 07 10 11 12 13 14 17

